



Rapportage



Quickscan Explosieven

Projectnummer: GPR6532

Onderzoekslocatie: JAL Fabriek, St. Josephstraat Dongen

Hoofdvestiging Amsterdam: Dynamostraat 48 - Postbus 20670 - 1001 NR Amsterdam - T 020 6651368
Vestiging Almelo: Bedrijvenpark Twente 305 - Postbus 103 - 7600 AC Almelo - T 0546 578422

K.v.K. Amsterdam: 33 299 426
info@ta-survey.nl - www.ta-survey.nl



Rapportage

**Quickscan naar de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven ter
plaats van de JAL Fabriek, St. Josephstraat Dongen**

Projectnummer: GPR6532

In opdracht van:

Verhoeven Milieutechniek BV
T.a.v. de heer H. van der Donk
Postbus 2225
5300 CE Zaltbommel
Tel: 0418-572060
GSM: 06-22153855
E-mail: hvddonk@verhoevenmilieu.nl

Adviseur:

T&A Survey BV
Postbus 20670
1001 NR AMSTERDAM
Tel: 020 6651368
Internet: www.ta-survey.nl

Datum rapportage:

09-05-2017

Auteur:

M. van der Gulik

Afdelingsmanager:

M. van Oers

Inhoudsopgave

pagina

1	Inleiding en onderzoeksdoel	2
1.1	Achtergrond.....	2
1.2	Projectdoel	2
2	Het onderzoeksgebied	3
3	Inventarisatie van het bronnenmateriaal.....	4
3.1	Literatuurstudie.....	4
3.2	Archiefonderzoek.....	5
	Gemeentelijk en provinciaal archief	5
	Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie	11
	Archief van de EOD	12
	Informatie van internet.....	12
4	Samenvatting en aanbeveling quickscan	13
5	Betrouwbaarheid.....	14

Bijlage 1 Chronologische lijst gebeurtenissen

Bijlage 2 Overzichtskaart onderzoeksgebied

1 Inleiding en onderzoeksdoel

Verhoeven Milieutechniek BV gevestigd te Zaltbommel ("opdrachtgever") heeft T&A Survey BV ("T&A") op 18 april 2017 opdracht verleend voor het uitvoeren van een quickscan naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (verder "explosieven") ter plaatse van de JAL Fabriek gelegen aan de St. Josephstraat te Dongen, gemeente Dongen.

1.1 Achtergrond

Ter plaatse van de JAL Fabriek zijn diverse (bodem)onderzoeken en ontwikkeling gepland.

Risico explosieven

Het mogelijk voorkomen van explosieven in de ondergrond houdt over het algemeen in Nederland verband met oorlogshandelingen gedurende de Tweede Wereldoorlog ("WOII"). Voorbeelden hiervan zijn bombardementen (zowel geallieerde als Duitse), gevechten (meidagen 1940, bevrijding 1944-1945), verdedigingswerken (mijnenvelden) en dumpingen (verborgen voor vijand, achterlaten van munitie bij overgave of terugtrekking). Aangezien eventueel aanwezige, niet gesprongen explosieven een risico vormen voor de uit te voeren werkzaamheden, is het van belang dat de kans op het aantreffen van explosieven in het onderzoeksgebied onderzocht wordt.

Deze quickscan dient inzicht te geven in de noodzaak tot het uitvoeren van een volledig historisch onderzoek. De quickscan is geen volledig onderzoek zoals vermeld in de vigerende wetgeving.

Een gedetailleerd en volledig uitgevoerd historisch vooronderzoek voorkomt het maken van onnodige kosten voor detectie- of benaderwerkzaamheden door het driedimensionaal afbakenen van het verdachte gebied.

1.2 Projectdoel

Doel van deze bureaustudie is het geven van inzicht in de noodzaak aangaande de uitvoering van een volledig historisch vooronderzoek (inventarisatie en analyse van het bronnenmateriaal) voor het onderzoeksgebied op basis van beperkt verzameld en geanalyseerd (historisch) feitenmateriaal.

In deze rapportage worden de resultaten van het onderzoek behandeld.

2 Het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft de JAL Fabriek gelegen aan de St. Josephstraat te Dongen, gemeente Dongen:



Indicatie onderzoeksgebied JAL Fabriek te Dongen

3 Inventarisatie van het bronnenmateriaal

Een selectie van het bronnenmateriaal wordt bestudeerd op relevante feiten en aanwijzingen die duiden op oorlogshandelingen waardoor explosieven in het onderzoeksgebied aanwezig zouden kunnen zijn. In de volgende paragrafen is een overzicht gegeven van de diverse bronnen, die in de regel geraadpleegd (kunnen) worden voor een historisch vooronderzoek, met een algemene toelichting over de betreffende bron en melding of de bron is geraadpleegd voor onderhavig onderzoek. Indien de bron is geraadpleegd, wordt in dezelfde paragraaf een overzicht van de specifiek geraadpleegde inventarissen en stukken vermeld. De uitwerking van de aangetroffen feiten is te vinden in het chronologische overzicht, in tabelvorm weergegeven in bijlage 1.

Voor de quickscan zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Literatuur
- Gemeentearchief Dongen
- Provinciaal archief Noord-Brabant
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)
- Archief van de EOD
- Informatie van internet

Algemene informatie over de uitwerking van de bronnen in de bijlagen 1 en 2

Op basis van de geraadpleegde bronnen is in bijlage 1 een chronologische overzichtstabel opgesteld van de oorlogshandelingen in (de omgeving van) het onderzoeksgebied. De kolommen 'bronverwijzing' en 'archief' verwijzen met de juiste annotatie naar de herkomst van de informatie. Elke relevante oorlogshandeling is in de eerste kolom van de tabel voorzien van een markeringsnummer en weergegeven in de inventarisatiekaart in bijlage 2.

3.1 Literatuurstudie

De eerste stap in een quickscan is in de regel het raadplegen van de literatuur. Middels de literatuurstudie is een beeld te verkrijgen van algemene oorlogshandelingen in een gebied, meestal met data van deze gebeurtenissen en soms met zeer relevante details die niet in andere bronnen te vinden zijn. Deze studie levert zodoende een overzicht op van gebeurtenissen op basis waarvan gericht gezocht kan worden in diverse nationale en internationale archiefinstellingen.

Voor de literatuurstudie bestaat een aantal standaardwerken dat voor een vooronderzoek geraadpleegd wordt, aangevuld met regionale en plaatselijke literatuur. Deze literatuur is deels in bezit van T&A en kan worden aangevuld met literatuur uit de Koninklijke Bibliotheek ("KB"), het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie ("NIOD"), het gemeentearchief en/of plaatselijke bibliotheken en historische verenigingen.

Overzichtslijst gebruikte literatuur

Voor de literatuurstudie zijn de onderstaande boeken geraadpleegd. In de kolom "bronverwijzing" staat de afkorting die in de chronologische lijst van gebeurtenissen in bijlage 1 gebruikt is om naar het betreffende boek te verwijzen.

Auteur	Titel	Uitgegeven	Bronverwijzing
Klep, C. (red.),	De bevrijding van Nederland 1944-1945, oorlog op de flank	Den Haag 1995	Klep (1995)
Snoeren, L.,	Oorlog en bevrijding: Klein-Dongen-Vaart	1995	Snoeren 1995
Wijnen, P.A.,	Dongen van mobilisatie tot bevrijding 1939-1945	Dongen 1984	Wijnen 1984
Zwanenburg, G.J.,	En nooit was het stil... Kroniek van een luchtoorlog – delen I en II	z.p., z.j.	Zwanenburg (z.j.)

Uitwerking van de literatuur

Voor de aangetroffen relevante gebeurtenissen wordt verwezen naar de chronologische tabel in bijlage 1.

3.2 Archiefonderzoek

Archiefstukken zijn de meest belangrijke informatiebron voor een historisch onderzoek. Ze hebben doorgaans de meest accurate en betrouwbare gegevens die voor een onderzoek nodig zijn, omdat het vaak primaire bronnen betreffen waarvoor de informatie is vastgelegd korte tijd nadat een gebeurtenis plaatsvond. De stukken bestaan onder meer uit processen-verbaal en dagrapporten, maar soms ook uit foto's van oorlogsvoorvallen en militaire verslagen waarin planning en uitvoering alsmede resultaten en gebruikte explosieven zijn vastgelegd.

Archiefstukken voor historisch onderzoek liggen in verschillende archieven in Nederland en in enkele buitenlandse archiefinstellingen. Aan hand van de richtlijnen in de WSCS-OCE en door de onderzoeker wordt bepaald welke archieven geraadpleegd dienen te worden voor het onderzoek en of de aangetroffen informatie relevant is of niet. Aangezien onderhavig onderzoek een quickscan betreft, is hierin een zeer beperkte selectie gemaakt. Hierbij zijn de archiefinstellingen geselecteerd waarvan de verwachting is, dat er de meest representatieve informatie aangetroffen kon worden om een goed beeld te krijgen van oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied.

De voor onderhavige quickscan geïnventariseerde en/of geraadpleegde inventarissen, toegangsnummers en stukken zijn per archief in overzichtstabellen weergegeven in de volgende paragrafen bij de betreffende archiefinstelling. Voor al deze archieven geldt, dat in de laatste kolom van de tabel van de inventarisatie is aangegeven of een inventaris is ingezien en – indien dat het geval is – of het als relevant is beschouwd. Indien de stukken niet als relevant werden beschouwd, dan is middels een nummer aangeduid waarom een inventaris niet relevant is bevonden.

De vermelde nummers in de tabel van de inventarisatie van elk archief staan voor het volgende:

1. De in de stukken gemelde gebeurtenissen zijn te ver van het onderzoeksgebied om relevant te zijn;
2. De stukken melden geen (aan) explosieven (gerelateerde gebeurtenissen);
3. De stukken melden geen relevante naoorlogse werkzaamheden;
4. De stukken missen in het archief;
5. De stukken zijn niet ingezien voor onderhavige quickscan.

De relevante stukken zijn verder uitgewerkt en geanalyseerd in het chronologische overzicht in bijlage 1.

Gemeentelijk en provinciaal archief

Archiefstukken uit gemeentearchieven bevatten in de regel de meest gedetailleerde en betrouwbare informatie voor oorlogshandelingen in de gemeente, getroffen locaties, afhandelingen betreffende het zoeken en/of ruimen van explosieven en naoorlogse werkzaamheden. Meestal zijn deze stukken in een lokaal gemeentearchief terug te vinden, maar in andere gevallen liggen dergelijke stukken in provinciale of regionale archieven. Bij het raadplegen van het gemeentelijke en provinciale archief behoren conform de WSCS-OCE ten minste stukken van de luchtbeschermingsdienst, de stukken over aangetroffen/geruimde CE en oorlogsschaderapporten geraadpleegd. Tevens hoort bij de gemeente nagevraagd of er in het verleden reeds onderzoeken zijn uitgevoerd naar de aanwezigheid van explosieven.

Overzichtslijst geraadpleegde gemeentearchieven en inventarissen

Voor onderhavige quickscan zijn de onderstaande (mogelijk) relevante inventarissen geïnterpreteerd. Er is hierin een selectie gemaakt van inventarissen waarvan de verwachting het hoogst is dat er bruikbare informatie in te vinden zou zijn. Betreffende inventarissen zijn geraadpleegd, de overige niet (in de laatste kolom zijn deze aangegeven met "Nee, 5").

Archief gemeente Dongen

De archiefstukken van gemeente Dongen liggen in het Gemeentearchief van Tilburg. Hiervan zijn de volgende archieven geraadpleegd:

955 Gemeentebestuur van Dongen, 1929-1960		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
96	1948 - 1956, besluiten tot vergoeding van oorlogs- en bezettingsschade aan gemeentewoningen.	Nee, 1
324	Stukken betreffende de wederopbouw van oorlogsschade. 1940 - 1953	Nee, 2
784	Stukken betreffende de vergoeding van oorlogs- en bezettingsschade aan straten en wegen. 1954 - 1957	Nee, 2
821	1948 - 1954, ten behoeve van oorlogsschade aan duikers	Nee, 2
823	Stukken betreffende vergoeding van oorlogsschade aan bruggen. 1948 - 1956	Niet aanwezig
747	Stukken betreffende het bouwen in de omgeving van luchtvaartterreinen. 1940 - 1941	Nee, 2
850-851	Stukken betreffende de aanleg en exploitatie van het vliegveld Nerhoven in Gilze-Rijen. 1934 - 1950. 2 omslagen 850. 1934 - 1942 851. 1944 - 1950	Nee, 1
1084	Vervallen bescheiden inzake staat van beleg, de organisatie en afwikkeling van militair gezag. 1944 - 1947.	Niet aanwezig

932 Luchtbeschermingsdienst te Dongen, 1938-1944		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
Doos 1	Luchtbeschermingsdienst te Dongen	Ja
Doos 2	Luchtbeschermingsdienst te Dongen	Nee, 1
Doos 3	Luchtbeschermingsdienst te Dongen	Nee, 1
Doos 4	Luchtbeschermingsdienst te Dongen	Nee, 1
Doos 4	Luchtbeschermingsdienst te Dongen	Nee, 1

1106 Collectie documentatie Dongen, 1915-2001		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
DN-138	Vliegtuigcrashes 17.9.1942 24.2.1943 12.6.1943 25.5.1944 1940-1945:	Ja
DN-54	Openbare veiligheid. Rampen, munitie en ander oorlogstuig; Brandweer en brandweermaterialen; Branden enz. Hulpverlening, Bescherming Bevolking; Waterschappen; Ontgronding	Nee, 1
DN-125	Documentatie vliegtuigen geallieerden.	Nee, 1
DN-58	Zorg voor bruggen en waterovergangen; Aanleg, onderhoud en verbetering van waterwegen; Zorg, aanleg en verbetering van havens	Nee, 2

Uitwerking van de aangetroffen relevante stukken

Voor de aangetroffen relevante gebeurtenissen wordt verwezen naar de chronologische tabel in bijlage 1.

Overzichtslijst geraadpleegde provinciale archieven en inventarissen

Voor onderhavige quickscan zijn de onderstaande (mogelijk) relevante inventarissen geïnterpreteerd.

Provinciaal archief Noord-Brabant

De archiefstukken van provincie Noord-Brabant bevinden zich in het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) te Den Bosch.

127 - Militair Gezag in Noord-Brabant, 1944 - 1946		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
32	Kaarten mijnen in Berlicum, 1944	Nee, 1
33	Kaarten mijnen in Roosendaal en Nispen, 1944	Nee, 1
34	Kaarten oorlogsschade aan woningen, boerderijen, kerken en andere gebouwen, 1945	Nee, 1
104	Tijdstip bevrijding gemeenten in Noord-Brabant, 1945	Nee, 2
171	Belastingen, deviezen en oorlogsschade, 1944 - 1945	Nee, 2
211	Rapporten over in januari - maart 1945 in Noord-Brabant neergekomen vliegende bommen V1 en V2, 1945	Ja
215	Instructies, verordeningen, verslagen en rapporten brandweer en luchtbescherming, 1944 - 1945	Nee, 2
216	Opruimen mijnen, 1944 - 1945	Nee, 2
280	Schade enquête commissie, 1944 - 1945	Nee, 2
307	Mijnen en andere explosieven, 1944 - 1945	Nee, 1
326	Brandweer, luchtbescherming en mijnopruiming, 1944 - 1945	Nee, 2
342	Oorlogsschade, openbare werken, 1944 - 1945	Nee, 2
393	Rapporten Luchtbeschermingsdienst Breda over neergekomen vijandelijke projectielen, 1944 - 1945	Nee, 5
403	Proces-verbaal ontplofing bij munitiedepot onder Roosendaal, 1945	Nee, 1
414	Politierapporten over toestand in bevrijde gemeenten, 1944 - 1945	Nee, 2
418	Aangeven en opruimen mijnenvelden, 1944 - 1945	Nee, 2
437	Herstel beschadigde spoorwegbruggen en waterwegen, 1944 - 1945	Nee, 5
461	Opruimen mijnen en opgaven neergekomen V1's en V2's, 1945	Nee, 2
510	Mijnopruiming, sectie brandweer en luchtbescherming, 1944 - 1945	Nee, 5
511	Brandweer en luchtbescherming, 1944 - 1945	Nee, 2
553	Brandweer, luchtbescherming en mijn- en munitieopruiming, 1944 - 1945	Nee, 5
572	Tijdstip bevrijding gemeenten, 1944 - 1945	Nee, 5
590	Brandweer en luchtbescherming, 1944 - 1945	Nee, 5

371 - Provinciale Waterstaat, 1876 - 1949 N.B. Stukken van 1741 - 1951		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
62	Opgaven geleden oorlogsschade en correspondentie over herstel provinciale wegen, kunstwerken, beplantingen en roerende goederen, 1940 - 1945 augustus	Nee, 2
63	Opgaven geleden oorlogsschade en correspondentie over herstel provinciale wegen, kunstwerken, beplantingen en roerende goederen, september 1945 - 1950	Nee, 2
542	Opgaven van en bescheiden over (opruiming) bruggen die door oorlogshandelingen zijn verwoest, 1945 - 1949	Nee, 2
1267	Oorlogsschade aan en herstellen bemalingsinrichtingen, 1944 - 1945	Nee, 1
1316	Herstel oorlogsschade aan dijken en overleg tussen provincie, luchtbescherming en Duitse bezettingsautoriteiten ter voorkoming schade, 1943 - 1945	Nee, 5
1338	Bestek aanbrengen gaten, stellingen, gangen en dergelijke door Duitse bezettingsautoriteiten in dijken, 1940 - 1944	Nee, 1,2
1391	Overleg tussen gemeenten en bezettingsautoriteiten over schade aan wegen door bom- en granaatslag, 1941 - 1944	Nee, 1,2
1477	Overzichten, verstrekt aan Feldkommandant Duitse Weermacht over herstel oorlogsschade aan bruggen en dergelijke in provincie, 1940	Nee, 2
1480	Opgaven militair gezag over beschadiging, vernieling en stremming bruggen, duikers en dergelijke, 1944 - 1945	Nee, 2
1671	Opgaven door gemeente- en waterschapsbesturen van geleden oorlogsschade, en stukken over vergoeding daarvoor, 1942 - 1949	Nee, 2

1085 - Commissaris van de Koningin CdK in Noord-Brabant, 1920 - 1969		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
444	Bevrijding Noord-Brabant door geallieerden en specifieke problematiek die hiermede gepaard ging, 1944 - 1947	Nee, 2
798	Opgaven aan regeringscommissariaat van in aanmerking komende projecten voor wederopbouw oorlogsschade in Noord-Brabant, 1940 mei - juni	Nee, 1,2

799	Opgaven aan regeringscommissariaat van in aanmerking komende projecten voor wederopbouw oorlogsschade in Noord-Brabant, 1940 juli - september	Nee, 1, 2
-----	---	-----------

1113 - Provinciale Waterstaat, 1950 - 1979

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
91	Overzichten geleden oorlogsschade aan provinciale eigendommen, 1950 - 1952	
92	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog, wegen 1 - 7, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2
93	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog, wegen 8 - 10, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2
94	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog, wegen 11 - 14, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2
95	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog, wegen 15 - 18, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2
96	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog, wegen 19 - 26, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2
97	Rapporten over geleden schade aan provinciale wegen in Tweede Wereldoorlog wegen, 27 - 37, met bijlagen, 1950 - 1959	Nee, 2

1148 - Provinciaal Bestuur Noord-Brabant, 1920 - 1949

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
443	Lijsten oorlogsschade aan eigendommen provincie, gemeenten en waterschappen, 1944	Nee, 1, 2
790	Onteigeningen voor reconstructies als gevolg van oorlogsschade provinciale weg, wegvak 8, 1940 - 1950	Nee, 2
901	Oorlogsschade aan wegen, bruggen enz en overleg over schadeloosstelling met Commissariaat voor Oorlogsschaden, 1940 - 1950	Nee, 1,2
1286	Herstel schade door oorlog en bezetting aan eigendommen publiekrechtelijke en daarmee gelijkgestelde lichamen, 1946 - 1947	Nee, 2

1372 - Commissaris van de Koningin CdK, 1970 - 1986

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2

1392 - Provinciaal Bestuur, 1950-1986

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
3640	Vaststellen van toestand wegen en bruggen na geleden oorlogsschade, en van financiële bijdrage door het Rijk in het herstel daarvan, 1949-1958	Nee, 2
5753	Principeplan van Rijk verbetering Zuid-Willemsvaart, 1985-1986	Nee, 2

1563 - Waterschap de Maaskant, 1950-1989

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2

1774 - Waterschap De Dommel, 1941-1989

Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
111	Waterschapshuis, Rechterstraat 4: Grondverkopen in het kader van onbruikbaarheid van het gebouw (in 1944 verwoest), 1941/1953	Nee, 2, 3
462	Financiële steun van de Rijksoverheid voor het herstel van bruggen, stuwen en andere kunstwerken, die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn beschadigd, 1942/1951	Nee, 2
463	Herstel van kunstwerken bij de sluizen I, II, III en IV van het Wilhelminakanaal, bij Oosterhout, Dongen, Tilburg en Diessen, beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog, 1948/1953	Nee, 5
464	Herstel van het Afwaterings Kanaal met stuwsuis en drie bruggen bij Boxtel, beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog, 1942/1954	Nee, 5
1260	Herbouw spuisuis met brug in- en voetbrug over de spuileiding bij sluis 4 te Diessen, 1943/1946	Nee, 2
1261	Het opruimen en herstellen van spuisluizen II en III in het Wilhelminakanaal onder Dongen en Tilburg, 1945/1946	Nee, 2
1262	Het herstellen van de muren van de spuisuis gelegen naast sluis I in het Wilhelminakanaal te Oosterhout met bijkomende werken, 1947/1947	Nee, 2
1263	Het opruimen van de brug over de spuileiding bij sluis I in het Wilhelminakanaal te Oosterhout (afvoer Dommelwater), 1945/1946	Nee, 2
1265	De opruiming en herstel van vernielde spuiduikers langs het Wilhelminakanaal, 1945/1945	Nee, 2
1812	Watergangen - De Dommel; verlegging van De Dommel onder Sint-Oedenrode met bijkomende werken: grondtransacties ter plaatse van de in de oorlog vernielde Hambrug, 1940/1959	Nee, 2
8523	Herstel van schade aan waterlopen, bruggen, stuwen, sluizen en andere waterstaat-	Nee, 2

	kundige werken, veroorzaakt door oorlogshandelingen, 1942/1957	
5191 - Waterschap Brand en Beusing		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
5192 - Waterschap De Kleine Wetering		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
5193 - Waterschap De Beneden Aa		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
301	Opgaven van schade aan kunstwerken als gevolg van oorlogshandelingen, 1940-1946	Nee, 2
5194 - Waterschap Het Woud		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
5195 - Waterschap De Bleeken		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
5197 - Waterschap De Aa, 1922-1955		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
199	Oorlogsschade: Dossier inzake het opruimen en herstel van door oorlogshandelingen vernielde bruggen, andere kunstwerken en door Defensie aangebrachte werken, met vergoeding oorlogsschade mede voor verloren gegane materialen en gereedschappen, 1939-1946.	Nee, 1,2
201	Meerkosten voor onderhoud en herstel van de Aa en zijrivieren in de afdelingen I en II en het opruimen van mijnen en granaten, 1945-1957	Nee, 2
204	Opruimingswerk en herstel van tijdens de bevrijding in 1944 vernielde bruggen in de omgeving van Berlicum en Helmond, 1944-1953	
205	Wederopbouw van de brug over de Aa te Beek en Donk in de provinciale weg Gemert-Beek en Donk, 1944-(1956)	Nee, 2
209	Herbouw van twee vernielde bruggen over de Goorloop te Helmond, 1953-1956	Nee, 2, 3
213	Oorlogsschade: Stukken van algemene aard inzake door het waterschap gelegen oorlogs- en bezettingsschade en rijksbijdragen in de wederopbouwkosten, 1940-1956 1 map	
553	Opruiming van grond langs de Omleiding om Helmond, die in 1940 op bevel van het Nederlandse leger daar gedeponneerd was voor het maken van stellingen en de veroorzaakte schade voor de eigenaren, 1946	Nee, 2, 3
745	Stukken betreffende de bruggen over de Grote Wetering op de grensscheiding tussen Rosmalen en Berlicum (eigendom J. van Lokven en Th. Smulders) en in de Coppensdijk onder Nuland (eigendom Jhr. Chr. J. Laman Trip), overname beheer en herbouw door het waterschap van deze door oorlogshandelingen vernielde bruggen (G en L), met tekeningen, 1931-1954.	Nee, 2
752	Vergunning aan de gemeente Heesch tot de bouw van drie nieuwe bruggen over de Grote Wetering ter vervanging van de op 10 mei 1940 door Defensie ter versterking van het gevechtsterrein vernielde bruggen, met tekeningen, 1940-1943.	Nee, 2
755	Dossier inzake de herbouw van twee door oorlogshandelingen vernielde bruggen over de Goorloop achter de Warande te Helmond, herstel van vijf bruggen en een sluisje en advies over brug nabij de President Rooseveltlaan, met tekeningen, 1946-1955.	Nee, 2
756	Stukken betreffende de medewerking aan de gemeente Berlicum voor de herbouw van de vernielde Aa-brug te Middelrode en weigering van medewerking voor de aanleg van een brug over de Grote Wetering nabij boerderij Corso ter vervanging van een bailey-brug, 1947-1954.	Nee, 2
6001 - Waterschap De Dommel, 1862-1941		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
6002 - Waterschap De Beneden Dommel, 1864 - 1976		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
1360	Stukken betreffende de geleden oorlogsschade aan waterwerken, gereedschappen en andere eigendommen van het waterschap, 1944-1957	Nee, 2
6004 - Waterschap De Nieuwe Sint-Michielsgestelse Polder, 1814 - 1959		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant

	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
6007 - Waterschap De Polder van Vught, 1935-1974		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
6015 - Waterschap De Zandleij, 1942-1994		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7223 - Waterschap De Groot-Lindensche Sluis, 1869, 1939-1952		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7411 - Waterschap Het Hollanderbroek, 1870-1945		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7418 - Waterschap De Maaskant, 1920-1949		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
552	Herstel van de waterstaatswerken / Overzichtskaarten van schade aan waterwerken, 1940, 1940-1942	Nee, 1,2
553	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Algemeen / Kaarten overzicht oorlogsschade, 1944, 1944-1949	Nee, 2
554	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Object I-X, 1944, 1944-1949	Nee, 2
555	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Object XI-XX, 1944, 1944-1949	Nee, 2
556	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Object XXI-XXX / Kaarten oorlogsschade, 1944, 1944-1949	Nee, 2
557	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Object XXXL-XL, 1944, 1944-1949	Nee, 2
558	Verkrijging van vergoedingen in de kosten van herstel oorlogsschade. Object XLI-XLVI, 1944, 1944-1949	Nee, 2
675	Bestek en 2 tekeningen voor herstel van 5 bruggen en wederopbouw vonder in Sambeekse uitwatering (vonder 't Broekske), 20e eeuw	Nee, 2, 3
746	Vergunning tot herstel van twee door de oorlog vernielde bruggen over de Oeffeltse Beek in gemeente Oeffelt, 20e eeuw	Nee, 2
7424 - Waterschap van Escharen en Gassel, 1754-1952		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7425 - Waterschap 's Lands van Megen, 1535-1957		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7434 - Waterschap de Polders van Ravenstein, 1937-1957		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2
7599 - Waterschap Noordoostelijk Noord-Brabant, 1880-1947		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
	Geen relevante inventarissen	Nee, 2

Uitwerking van de aangetroffen relevante stukken

Voor de aangetroffen relevante gebeurtenissen wordt verwezen naar de chronologische tabel in bijlage 1.

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie ("NIOD") is een kennis- en informatiecentrum over oorlog en bevat diverse (dag)boeken en archiefstukken over WOII. Conform de WSCS-OCE dienen hiervan de volgende collecties geraadpleegd te worden:

- Collectie 216K - Departement van Justitie
- Collectie 077 - Generalkommissariat für das Sicherheitswesen - Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West

Overzichtslijst geraadpleegde collecties en inventarissen van het NIOD

Voor onderhavige quickscan zijn de onderstaande (mogelijk) relevante inventarissen geïnterpreteerd. Er is hierin een selectie gemaakt van inventarissen waarvan de verwachting het hoogst is dat er bruikbare informatie in te vinden zou zijn. Betreffende inventarissen zijn geraadpleegd, de overige niet (in de laatste kolom zijn deze aangegeven met "Nee, 5").

Toegangsnummer 077 - Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen - Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
518	Verslagen van de Befehlshaber der Ordnungspolizei betreffende de luchtaanvallen op Nederlands grondgebied van 21 tot en met 27 augustus 1940	Nee, 5
993	Verslagen betreffende geallieerde luchtaanvallen op bewapeningsbedrijven in Hengelo en de gasfabriek in Rotterdam, 1942-1943	Nee, 5
1328	Dagberichten van de Befehlshaber der Ordnungspolizei Den Haag betreffende vijandelijke luchtaanvallen, 1940-1941	Nee, 1
1332	Stukken betreffende vijandelijke luchtaanvallen, landingen van vijandelijke vliegers, het vinden van versperringsballons, het werpen van springstoffen en het gebruik van sabotagematerialen, 1940-1943	Nee, 1
1759	Berichtgevingen betreffende neergekomen vliegtuigen, 1943	Nee, 5
1855	Telegrammen van de marechaussee regio Rotterdam aan het 3. Polizeibataillon over bominslagen en delicten, 27-30 november 1944	Nee, 5

Toegangsnummer 216K - Collectie Departement van Justitie		
Inv. Nr.	Omschrijving archiefstuk(ken)	Relevant
179	Ingekomen en minuten van uitgegane stukken, 16 december 1942 - 21 november 1944	Nee, 1
180	Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen en de vondst van niet-ontpofte explosieven, 23 juni 1943 - 28 april 1944	Nee, 5
181	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten: Aalsmeer-Apeldoorn	Nee, 5
182	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten: Arcen-Arnhem	Nee, 5
183	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten: Baarn-Burgh	Nee, 5
184	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten: Capelle a/d IJssel - Dwingeloo	Nee, 5
185	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten: Echt-Zwolle	Nee, 5
186	Meldingen van verschillende gemeenten betreffende ongevallen, beschietingen, bombardementen en het afwerpen van (lege) benzinetanks door vliegtuigen	Nee, 5
188	Meldingen van luchtalarm in de provincies Gelderland en Overijssel, 18 september 1944 - 16 januari 1945	Nee, 5
844	Rapport van de Marechaussee Clinge aan de hoofdinspecteur van de Luchtbescherming inzake het neerstorten van een vliegtuig, 3-5 januari 1944	Nee, 5

Uitwerking van de aangetroffen relevante stukken

Voor de aangetroffen relevante gebeurtenissen wordt verwezen naar de chronologische tabel in bijlage 1.

Archief van de EOD

Vanaf de jaren zeventig heeft de Explosieven Opruimingsdienst Defensie ("EOD") de ruiming van explosieven uitgevoerd, gerapporteerd en gearchiveerd. Deze munitie opruimingsrapporten ("MORA's") van de EOD zijn de belangrijkste bron van informatie voor het achterhalen van munitieruiming van 1972. Tevens beschikt de EOD over mijnenkaarten, waarin de bekende geregistreerde mijnenvelden zijn opgenomen met bijbehorende rapportages betreffende de ruiming van deze velden. Conform de WSCS-OCE dient het archief van de EOD altijd geraadpleegd te worden.

Geraadpleegde bronnen bij de EOD

Voor onderhavige quickscan zijn een selectie van de MORA's geraadpleegd.

Uitwerking van de aangetroffen relevante stukken

De omschrijving van de WO-nummers leek er op te wijzen dat deze zich binnen of nabij het onderzoeksgebied zouden bevinden. Na de raadpleging van de stukken blijkt dat deze te ver van het onderzoeksgebied liggen om mee te nemen in het onderhavige onderzoek.

Informatie van internet

Tegenwoordig is ook internet een goede bron voor informatie, ook voor historisch vooronderzoek. Hoewel op internet informatie staat waarvan de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid in twijfel getrokken kunnen worden, zijn er tegenwoordig ook veel archiefinstellingen die foto's, archiefstukken, dagboeken en meer gedigitaliseerd materiaal beschikbaar hebben gesteld via hun website. Daarnaast is er informatie te vinden van amateur historici, krantenberichten van de afgelopen decennia, contactgegevens van mogelijke getuigen en locatiedeskundigen en meer.

Geraadpleegde website

Voor onderhavige quickscan zijn de onderstaande relevante websites gevonden.

Website	Korte toelichting	Bronverwijzing ¹
https://www.bhic.nl/ontdekken/verhalen/neergestorte-vliegtuigen-in-dongen-1940-1945	Informatie over het neerstorten van vliegtuigen tijdens WOII.	bhic
https://dongen.nieuws.nl/nieuws/20141001/dongen-viert-70-jaar-bevrijding/	Informatie over de bevrijding van Dongen	Dongen Nieuws
http://www.regionaalarchieftilburg.nl/home/blog-detail/algemeen/2009/11/17/de-oorlog-in-dongen/	Informatie over de bevrijding van Dongen	Archief Tilburg
http://www.nu.nl/binnenland/2841227/bom-gevonden-naast-school-in-dongen.html	Informatie over vondst explosief.	Nu.nl
http://www.omroepbrabant.nl/?news/262073732/Engelse+bom+gevoonden+in+weiland+in+Dongen.aspx	Informatie over vondst explosief.	Omroepbrabant
http://www.vergeltungswaffen.nl	Overzicht van V1 en V2-inslagen in Nederland	Vergeltungswaffen
www.ikme.nl	Indicatieve kaart militair erfgoed	ikme

Uitwerking van de aangetroffen relevante stukken

Voor de aangetroffen relevante gebeurtenissen wordt verwezen naar de chronologische tabel in bijlage 1.

¹ In bijlage 5 wordt in de kolom "bronverwijzing" naar deze termen verwezen voor de betreffende website.

4 Samenvatting en aanbeveling quickscan

Voor de quickscan zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Literatuur
- Gemeentearchief Dongen
- Provinciaal archief Noord-Brabant
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)
- Archief van de EOD
- Informatie van internet

Op basis van de bronnen kan worden gesteld dat er troepenverplaatsingen in de nabijheid van het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden. Na de bevrijding van Dongen op 30 oktober 1944 zijn diverse V1-bommen in Dongen terecht gekomen. Geen van deze feiten zijn echter op basis van de quickscan direct te relateren aan het onderzoeksgebied.

Er zijn geen feiten gevonden die de aanwezigheid van explosieven doet vermoeden binnen het onderzoeksgebied. Er is diensgevolge geen noodzaak een historisch vooronderzoek uit te voeren.

5 Betrouwbaarheid

De quickscan, behandeld in deze rapportage, is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Middels een ISO-9001 en VCA** gecertificeerd kwaliteitssysteem waarborgt T&A de kwaliteit van haar diensten.

De quickscan is niet volgens het WerkveldSpecifieke CertificatieSchema "Opsporen Conventionele Explosieven" (WSCS-OCE).

T&A streeft naar een zo groot mogelijke representativiteit van het onderzoek. Een quickscan is echter gebaseerd op een (relatief) beperkt archiefonderzoek. Zodoende blijft het mogelijk dat relevante informatie niet wordt achterhaald.

T&A acht zich niet aansprakelijk voor de schade die mogelijk voortvloeit uit het gebruik van haar onderzoeksresultaten.

Bijlage 1 Chronologische lijst gebeurtenissen

De toevoeging 'BOL' (buiten onderzoekslocatie) laat zien dat de melding zich buiten het onderzoeksgebied bevindt, maar wel van belang is voor een algemeen beeld van de omgeving. De toevoeging 'NIK' (niet in kaart) geeft weer dat de exacte locatie van de melding op basis van de beschikbare gegevens niet nader te bepalen was en dat de melding dus niet in de kaart kon worden gezet.

Bijlage 3 Chronologische lijst gebeurtenissen

Gemeente Dongen inventarisatie bronnenmateriaal				
Markering	Datum	Gebeurtenis/locatie	Bronverwijzing	Archief
NIK	meidagen 1940	Geen schade in Dongen bij Duitse doortocht. Duitse eenheden trokken door Dongen.	Wijnen 1984, blz 32	
6532-001	12-05-40	Eerste Duitse divisie bereikte Dongen in de ochtend van 12 mei 1940 via de Eindsestraat. Er zijn schermutselingen geweest met de Fransen ter hoogte van de Rijensestraatweg en de brug over het kanaal. Verder geen bijzonderheden.	Wijnen 1984, blz 31	
NIK	19-12-1940	Om 22.00 uur, in Dongen (Noord-Brabant), 1 bom op weide. Geen schade.	077-1328	NIOD
NIK	18-04-1941	Om 02.30 uur, in Dingen (Noord-Brabant) 1 Duits vliegtuig (ju 88) neergestort en verbrand. Bemanning dood.	077-1328	NIOD
NIK	18-04-1941	Om 02.20 kwam een Junkers Ju 88C-4 van het 3./NJG 2 naar beneden. Pilot was Uffz W. Keller.	BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
6532-002	17-09-1942	Om 00.52 kwam opnieuw een Junkers Ju 88C-6 dit keer van het 9./NJG 2 die bij Haansche Hoef neerkwam. De piloot heette Oblt W. Dimter.	BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
6532-002	17-09-1942	In den nacht van 17 september te 0.50 uur een Duitsch vliegtuig was neergestort op de grens der gemeente Dongen-Tilburg. Bij gehouden onderzoek bleek het vliegtuig te zijn neergekomen op de grens van de gemeente Tilburg, circa 500 meter ten noorden van het kanaal Tilburg-Oosterhout, bij de Haansche Hoef.	DN-138	Gemeente archief Tilburg
6532-003	24-02-1943	om 22.45, stortte een Bf 110G-4 bij café Holland aan de Vennen-Breedstraat neer. Het toestel kwam brandend neer bij het kruispunt Vennen, Breedstraat, Eindstraat en Monnendijk, vlakbij het café Hof van Holland.	BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
6532-003	24-02-1943	Op Woensdag 24 februari 1943, omstreeks 22.45 uur, is een Duits gevechtsvliegtuig Me. 110 (geen bommenwerper) brandend neergestort op een terrein, gelegen in de Vennen, nabij het cafe van A. van Gils, Vennen 25 alhier. De schade aan de percelen en het wegdek wordt geschat op plm. F. 900,-	DN-138	Gemeente archief Tilburg
6532-004	12-06-1943	het opnieuw een Bf 110G-4 die om 03.50 bij de Bolkensteeg neerstortte. Dit toestel werd gevlogen door Oblt E. Gardiewski van het 12./NJG 1.	BHIC – Zwanenburg-II, blz. 15	Brabants Historisch Informatie Centrum
6532-004	12-06-1943	Hoofd lbd uit Dongen deelt telefonisch mede, dat er een brandend vliegtuig is neergestort om ca. 0400 aan de Bolkensteeg tegenover het raadhuis.	DN-138	Gemeente archief Tilburg
6532-004	12-06-1943	Op 12 juni 1943, des morgens +/- 3.50 is een Duitsch vliegtuig, waarschijnlijk een nachtjager, brandend neergestort te Dongen, op een akker nabij de Bolkensteeg.	932-I	Gemeente archief Tilburg
6532-005	10-01-1944	'Omstreeks 20.15 uur, is een granaat ingeslagen door de muur van de kolenloods van de gasfabriek Dongen zonder verdere schade aan te richten. Ook zou er een granaat geslagen door een afdakje van de arbeiderswoning van C. v.d. Wee, Torenstraat 39. OO meldde de caféhouder van Wanrooij aan de Groenstraat 13 dat twee granaten bij hem in de buurt in de grond geslagen waren.	216k-179	NIOD
6532-005	10-01-1944	Op maandag avond, 10 januari 1944, te ongeveer 20.15 uur is een granaat ingeslagen door de muur van de kolenloods van de gasfabriek, zonder verdere schade aan te richten. De granaat heeft een doorsnede van plm 7 cm. Een lengte van 25-30 cm en is niet ontploft. Volgens nadere meldingen van heden is ook een stuk granaat geslagen door een afdakje van de arbeiderswoning van C.vd Wee, Torenstraat 39, eveneens zonder noemenswaardige schade aan te richten. Ook meldde de cafehouder van Wanrooij aan de Groenstraat nr. 13 dat twee granaten bij hem in de buurt in den grond geslagen waren.	932-I	Gemeente archief Tilburg
6532-006	28-01-1944	'Omstreeks 20.30 uur is ene granaat, waarschijnlijk van afweergeschut, ingeslagen in de woning van P. Loijmans, Bolkenstreeg 14 te Dongen. De granaat sloeg door een muur en bleef liggen onder de tafel in de huiskamer. De plankenvloer werd versplinterd, ook vloerkleed en klok beschadigd. De granaat ontplofte niet, alleen de punt was eraf geslagen. De granaat werd weggehaald.	216k-179	NIOD
BOL	1-04-44	Er een begin gemaakt met de aanleg van een noodvliegveld tussen Dongen en Tilburg, in het miden van de Lange Dreef.	Wijnen 1984, blz 83	
6532-007	09-05-1944	Dongen. Op de akker van landbouwer P. Verhoef, Hooge-Ham 83, zijn twee granaatgaten ontdekt, waarschijnlijk van blindgangers van afweergeschut. De afstan van de huizen bedraagt resp 250 en 500 meter.	216k-179	NIOD
NIK	25-05-1944	Het enige geallieerde vliegtuig dat in Dongen neerstortte was een Halifax III bommenwerper van het 158 Squadron, die op 25 mei 1944 om 02.00 neerstortte op de Hei richting Tilburg. De piloot van dit toestel was P/O J.S.M. Clarke.	BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
BOL	27-10-44	Op 27 oktober 1944 liep de nieuwe verdedigingslinie van Vlijmen via Loon op Zand naar Dongen	Klep (1995), blz 217	
BOL	27-10-44	Duitse militairen vormen een sterk front aan de zuidkant van Dongen	Snoeren 1995, blz 82	
BOL	29-10-44	Duitse militairen trokken zich terug en deden dat door in het gebied De Wildert een rookgordijn aan te leggen door stro in brand te steken.	Snoeren 1995, blz 87	
NIK	29-10-44	De geallieerden trokken richting Dongen op en schoten vanaf De Wildert richting een bos genaamd de 'Putjes' (richting Dongen)	Snoeren 1995, blz 87	
6532-008	29-10-44	In de avonduren van 29 oktober werd door een patrouille een verkenning gedaan. Deze liep door het Veepad en de Veldstraat tot aan de Eindsestraat en de St Josephstraat	Wijnen 1984, blz 179	
BOL	29-10-44	Geallieerde tanks waren doorgestoten via De Moer, de Paalstraat en de Moerse Dreef naar Dongen Vaart. Maar de troepen liepen vast toen een tank voor het enige bruggetje over de Dongen Vaart werd beschoten, vastliep en de daarop volgende tanks de weg versperde. Hierop ontstond een Duitse mortierbeschietingen op de vastgelopen geallieerden.	Wijnen 1984, blz 179	
BOL	29-10-44	Een andere geallieerde tankdivisie naderde over het Oude veepad via de Vaartweg om de gestrande geallieerde troepen bij de Dongen Vaart te helpen.	Wijnen 1984, blz 179	
6532-009	30-10-1944	Dongen werd op 30 oktober 1944 bevrijd. In Dongen reden op 30 oktober de AVRE Churchill-tanks van de 7de Armored divisie binnen.	Dongen Nieuws - Archief Tilburg	Internet
6532-010	26-12-1944	Bominslagen V1: Op 26 december 1944 op een akker, gelegen langs de Eindschestraat te Dongen, nabij perceel nr. 43. Veel schade aan omliggende huizen. Geen persoonlijke ongevallen.	127-211	Provinciaal Archief
NIK	01-01-1945	V1 neergekomen, exacte locatie onbekend.	Vergeltungswaffen	Internet
BOL	05-01-1945	Bominslagen V1: in een boomgaard, gelegen achter perceel Vaartweg nr. 243 te 'S Gravemoer. Veel schade aan in de nabijheid gelegen woningen. Geen persoonlijke ongevallen.	127-211	Provinciaal Archief
BOL	05-01-1945	Bominslagen V1: op 5 januari 1945: op een weiland gelegen achter perceel Laagstraat nr. 5 te Dongen. Geringe schade aan nabij gelegen boerderijen. Geen persoonlijke ongevallen.	127-211	Provinciaal Archief
NIK	11-01-1945	Op 11 januari 1945 werd de gemeente Dongen door Duitsch geschut beschoten. Een granaat sloeg in een woning en doodde vijf personen. Een persoon werd zwaar en twee licht gewond.	127-211	Provinciaal Archief
NIK	15-01-1945	V1 neergekomen, exacte locatie onbekend.	Vergeltungswaffen	Internet

Gemeente Dongen inventarisatie bronnenmateriaal				
Markering	Datum	Gebeurtenis/locatie	Bronverwijzing	Archief
6532-014	16-01-1945	Op 16 januari 1945 V1 neergekomen in een tuinderij gelegen achter perceel Bolkensteeg nr. 8 te Dongen. Zeer veel schade aan omliggende woningen. Drie woningen werden nagenoeg verwoest. Zeer veel glasschade. Aan een nabij gelegen kloostercomplex werden o.a. ruim 2500 glasruiten vernield. Drie personen werden licht gewond.	127-211	Provinciaal Archief
6532-011	19-01-1945	V1 neergekomen bij de Tramstraat. 2 personen lichtgewond, veel materiele schade. V1 neergekomen op een huis aan het Oranjeplein. 1 persoon kwam om het leven en 1 kind raakte lichtgewond. Veel materiele schade.	127-211	Provinciaal Archief
6532-011	19-01-1945	De navolgende granaat inslagen hebben plaatsgehad: te omstreeks 16.00 uur in het kantoorgebouw N.C.B. aan de tramstraat te Dongen.Twee licht gewonden. Materiele schade belangrijk. Te omstreeks 17.30 in een woning aan het Oranjeplein te Dongen. Een persoon direct gedood. Een kind licht gewond. Veel materiele schade. (Noot met granaten worden V1-bommen bedoelt).	127-211	Provinciaal Archief
6532-012	22-01-1945	V1 inslag achter het terrein van de St. Laurentiuskerk. 4 personen raakten zwaar- en 120 licht gewond. Zware schade aan een aantal huizen en kerk.	Vergeltungswaffen	Internet
6532-012	22-01-1945	V1 inslag achter het terrein van de St. Laurentiuskerk. 4 personen raakten zwaar- en 120 licht gewond. Zware schade aan een aantal huizen en kerk.	127-211	Provinciaal Archief
NIK	25-01-1945	V1 neergekomen, exacte locatie onbekend.	Vergeltungswaffen	Internet
NIK	02-02-1945	V1 neergekomen, exacte locatie onbekend.	Vergeltungswaffen	Internet
BOL	11-02-1945	20.00 V1 inslag nabij de Dongensevaart bij een boerderij. 5 burgers licht gewond. Boerderij zwaar beschadigd. Veel glasschade. 20.30 V1 inslag in een weiland bij 's Gravenmoer. Alleen glasschade.	127-211	Provinciaal Archief
6532-013	05-03-1945	V1 inslag omstreeks 3.30 uur op een weiland gelegen onder de gemeente Dongen aan de Eindschestraat (ter plaatse genoemd de Goeie) Enige materiele schade werd aangericht. Geen persoonlijke ongelukken. Te omstreeks 4.00 uur op een akkerland nabij de Wilhelminakanaal onder de gemeente Dongen, ter plaatse genaamd "de Haanschehoef" lichte materiele schade. Geen persoonlijke ongelukken. Twee stuks te omstreeks 4.00 uur in de 's Gravenmoersche polder onder de gemeente 's-Gravenmoer. Geen Schade (BOL).	127-211	Provinciaal Archief
BOL	07-03-1945	V-bom neergekomen, op een weiland gelegen onder de gemeente Dongen, aan de Dongensche Vaart, ter plaatse genaamd "de Hei". Aan nabij gelegen woningen en boerderijen werd vrij veel glasschade toegebracht. Gezien de afmetingen van het gat (middellijn 16 meter en 6 a 7 m diep) hetwelk groter is dan andere gaten bij V1 bommen, bestaat de mogelijkheid dat dit een V2 bom was. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.	127-211	Provinciaal Archief
BOL	10-03-1945	V1 neergekomen, onder de gemeente 'S Gravenmoer aan de Vaartweg. Een van de sluisdeuren van "de Vaart" werd gedeeltelijk stukgeslagen.	127-211	Provinciaal Archief
BOL	10-03-1945	Omstreeks 14.15 uur viel een V1 bom nabij de weg Dongen-Tilburg onder de gemeente Dongen. Een passerende Rode Kruis auto werd geheel vernield, terwijl de vier inzittende Poolse militairen werden licht gewond.	127-211	Provinciaal Archief
BOL	16-03-1945	V1 neergekomen, tussen de Lage Ham en Groenstraat.	127-211	Provinciaal Archief
BOL	26-03-1945	V1 neergekomen nabij de Korte Dreef. Materiele schade.	127-211	Provinciaal Archief
NIK	28-03-1945	V1 neergekomen, exacte locatie onbekend.	Vergeltungswaffen	Internet
	einde oorlog	Kern van het dorp Dongen had niet veel schade ondervonden door het oorlogsgeweld. Het waren vooral de randgebieden die het zwaarst getroffen werden.	Wijnen 1984, blz 112	
	21-06-2012	Vondst van explosief tijdens werkzaamheden nabij basisschool aan de Schoolstraat. DONGEN - Bij graafwerkzaamheden aan de Schoolstraat in Dongen zijn donderdagmiddag twee Engelse fosforgranaten uit de Tweede Wereldoorlog gevonden. Vijf bejaardenwoningen in de omgeving werden uit voorzorg ontruimd. De granaten zijn in een gronddepot in Dongen onschadelijk gemaakt. De granaten lagen in de buurt van basisschool Heilig Hart, op een parkeerplaats.	Nu.nl - Omroepbrabant	Internet
	01-03-2017	Vondst 25 pndr in een weiland aan de Groenstraat	Omroepbrabant	Internet

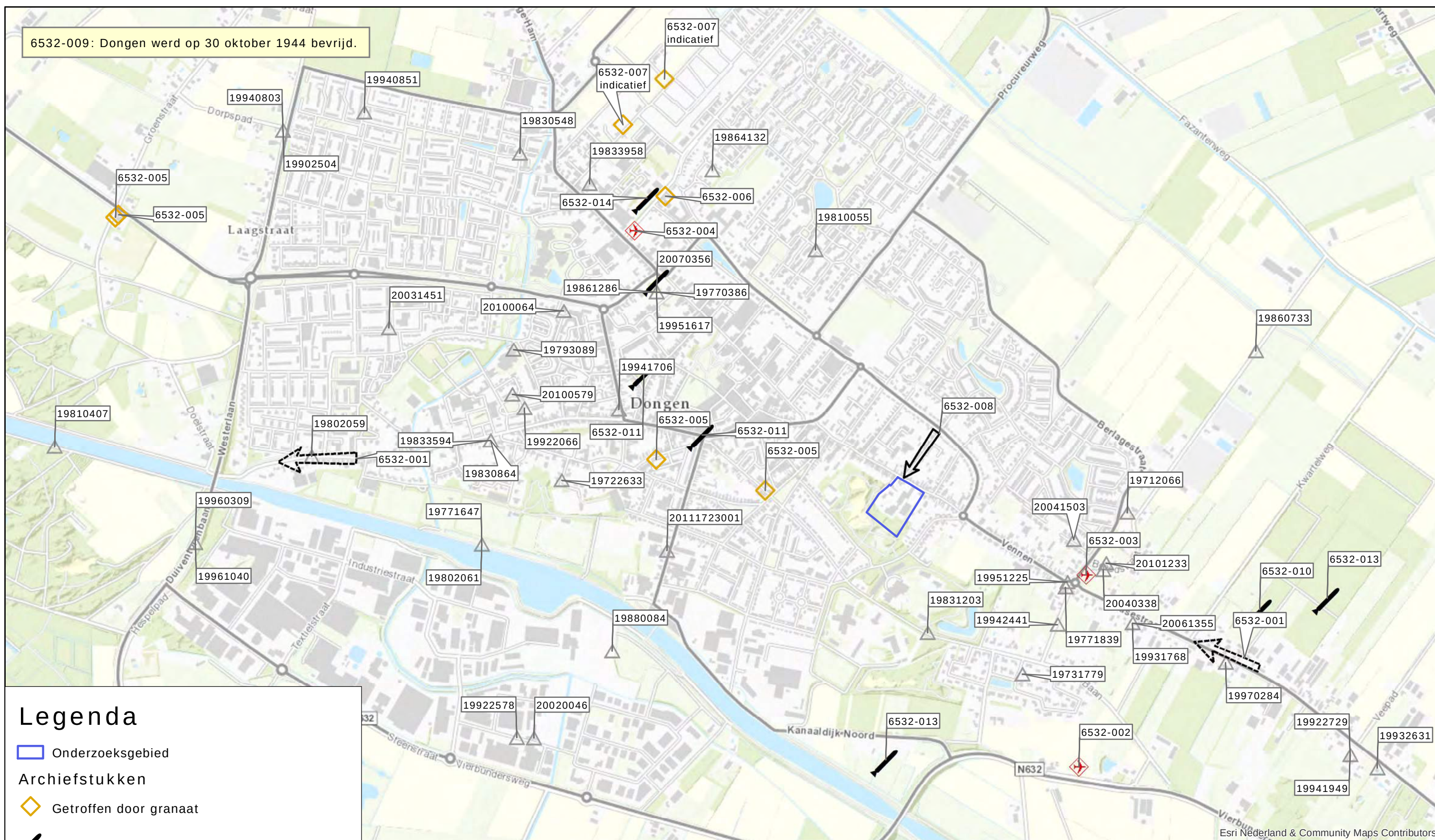
Overzicht ruimingen uitgevoerd door de EOD (MORA's)

Gemeente Dongen		
UO nr	Locatie	Vondst
19762785	Vaartweg (geen huisnummer of exacte locatie)	Mogelijk 1x granaat (geen bevestiging. Dat deel van de Mora was niet aanwezig bij de EODD)
19820405	Weiland a.d. Bosweg	1x Art gr chem leeg (verschroot) 9 cm.
19712066	Breedstraat 8A	
19722633	Weg Dongen Rijen	
19731779	Sonneveld, Lijsterlaan 1	
19751539	op dak van fietsenstalling	
19770386	garage Scheerders	
19771647	Kanaaldijk Noord	
19771839	Vennen 82	
19792714	Weg in aanbouw	
19793089	Triangelstraat 2	
19800256	op braakliggend terrein	
19802059	Rijensestraatweg	
19802061	kanaaldijk Noord	

19810055	de Weide""	
19810407	Kanaaldijk Zuid	
19830430	Min Gorelinglaan 28	
19830548	v. Almondestraat 75	
19830864	Kerkstraat 2	
19831203	Oude baan	
19833594	Kerkstraat 2	
19833958	Hoge Ham 15	
19843003	Watertorenstraat t.o. nr 14	
19860733	Breedstraat	
19861286	bouwland, Dongen	
19864132	Thorbeckelaan 25	
19880084	Kanaaldijk zuid 10	
19902076	Langstraat 32	
19902504	Laagstraat 32	
19922066	Theodoorstraat 7	
19922578	Industrieterr. 'de Hak'	
19922729	Eindsestraat 86	
19931586	Vaarweg 3	
19931768	Eindsestraat 16	
19932631	Eindsestraat 92	
19940803	Laagstraat 32	
19940851	Lorstraat	
19941706	Kardinaal van Rossumstraat 70	
19941949	Eindsestraat 86, Dongen	
19942441	Monnendijk	
19950951	Veerweg, Dongen	
19951225	Vennen 82, Dongen	
19951617	Dongen, Havendris, Waspik	
19951673	Eindstraat 143, Dongen	
19960309	Duiventorenbaan	
19961040	Duiventorenlaan	
19970284	Eindsestraat 44	
19971268	Gemeenteweg t.h.v. 13	
20020046	De Hak 16	
20031451	Glorieux 40	
20040338	Breedstraat 3	
20041503	Pattonstr 1E	
20061355	Eindsestraat 16.	
20070356	De Leest 15 in Dongen	
20080432	Kerkhof aan de Schoolstraat in Dongen	
20080492	lagerham 119, dongen	
20100064	Paukenlaan 1	
20100579	Theodoorstraat 12	
20101233	Breedstraat 4	
20111723	Wilhelminalaan 76	

Bijlage 2 Overzichtskaart onderzoeksgebied

6532-009: Dongen werd op 30 oktober 1944 bevrijd.



Legenda

☐ Onderzoeksgebied

Archiefstukken

Getroffen door granaat

 V1 inslag

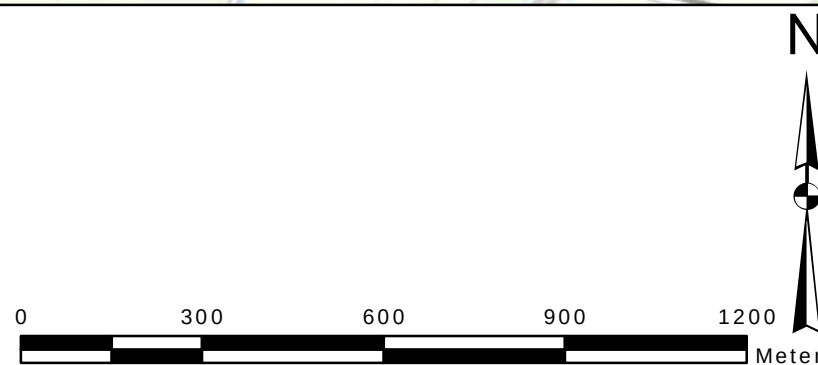
 Vliegtuigincident

 Duitse aanval

☐ Geallieerde aanval

EOD vondst/melding met WO-nummer

 vondst/melding



T&A Survey BV Dynamostraat 48 Postbus 20670 1001 NR Amsterdam	Telefoon: 020-6651368 Fax: 020-6685486 E-mail: info@ta-survey.nl Internet: www.ta-survey.nl
--	---

HO CE te Dongen

Bijlage:	2. Overzichtskaart probleeminventarisatie		
Projectnummer:	GPR6532		
Opdrachtgever:	Verhoeven Milieutechniek B.V.	Formaat:	A3
Tekenaar:	Akkoord:	Schaal:	1:12.500
R.F. Assendorp	M. van Oers	Opmaakdatum:	08-05-2017